

CENTER FOR MILITÆRE STUDIER
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Center for Militære Studier 2012

cms.polsci.ku.dk

CENTERETS FORMÅL

Josefine Kühnel Larsen er ph.d.-studerende på Center for Militære Studier (CMS), og man kan se hende på forsiden af vores årsrapport for 2012. Josefine er en dygtig og engageret forsker, men hun er ikke på forsiden på grund af de mange kvaliteter, der gør hende til noget særligt; hun er på forsiden, fordi meget af det, som hun beskæftiger sig med i forbindelse med sin forskning, er typisk for, hvordan centret arbejder.

CMS vil på et forskningsmæssigt grundlag bidrage til Danmarks evne til at formulere og gennemføre strategier på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Det gør vi ved at undersøge, understøtte og udvikle strategiske processer. Strategisk innovation er imidlertid ikke blot noget, vi udfører, det er også noget, vi forsker i. Vores deltagelse i og formidling af strategiske processer er baseret på forskning i strategi.

Josefine forsker i Rwandas væbnede styrker. Typisk for centrets arbejde har hun ikke udviklet abstrakte teorier ved sit skrivebord, men var i 2012 på seks måneders feltarbejde i Rwanda, hvor hun blandt andet interviewede 52 soldater fra Rwandas væbnede styrker. Herudover havde Josefine adgang til højtstående repræsentanter for militæret, heriblandt forsvarschefen og forsvarsministeren. Hun er særligt interesseret i, hvordan soldater og officerer opfatter deres rolle i samfundet og i hæren. Denne interesse for forsvaret i samfundet deler hun med resten af CMS. I tilfældet Rwanda bliver denne viden vigtig for dansk politik, idet dansk forsvars- og sikkerhedspolitik i stigende grad har fokus på kapacitetsopbygning i lande

som Rwanda. Dette kræver en særlig kulturel og organisatorisk forståelse, som Josefines forskning kan give. Derfor har forsvaret hjulpet hende med at få adgang til Rwanda, og hun har haft mulighed for at videndele med danske officerer om deres tilgang til kapacitetsopbygning i Østafrika. Dermed har Josefine direkte og indirekte bidraget til innovation indenfor det danske forsvar. Disse netværk i forsvaret er måske ikke så synlige i rapporter, bøger og andre af de udgivelser, som man dokumenterer forskningsmæssig aktivitet med, men de er en afgørende del af CMS' arbejde. Disse netværk skaber et uformelt grundlag for at understøtte og udvikle strategiske processer, men de er også afgørende for på en kvalificeret måde at kunne undersøge forsvaret og dets praksis. På CMS sætter vi en ære i at vide, hvad der rent faktisk foregår, og af samme grund har Josefine gennem interviews og avisartikler kunnet bidrage til at nuancere forståelsen af udviklingen i Rwanda.

Det danske forsvar indgår i mange internationale netværk – ikke kun med hensyn til kapacitetsopbygning. CMS har været aktivt i den europæiske diskussion om smart defence, som foregår på konferencer i Europa og Nordamerika samt i NATO's hovedkvarterer. Seniorforsker Henrik Ø. Breitenbauch fra centret har således været en del af NATO's langsigtede forsvarsplanlægning (Strategic Foresight Analysis of Future Framework for Alliance Operations) i 2012, og CMS' chef, Mikkel Vedby Rasmussen, har på NATO Defence College i Rom undervist i globaliserings strategiske konsekvenser.

Derudover har CMS været aktivt på en

række andre forsvars- og sikkerhedspolitiske områder. Blandt andet deltog forsker Lars Bangert Struwe i 2012 i konferencen "Small states' force contributions" med foredraget "From peacekeeper to warrior. The Danish lessons from the wars abroad". Foredraget gennemgik kritisk det danske forsvars omstilling fra fredsbevarende operationer til counterinsurgency i Afghanistan. Derudover besøgte Lars The University of Edinburgh, hvor han holdt oplægget "Learning from Others. Adapting a Nordic Model?", der med udgangspunkt i CMS' suverænitetsrapport diskuterede, hvilke spørgsmål man måtte stille ved oprettelsen af et skotsk forsvar. Desuden deltog Lars i Royal United Services Institute's årlige konference om landkrig, som denne gang fokuserede på fremtidens krig set ud fra et britisk synspunkt. Forsker Kristian Søby Kristensen holdt i Oslo oplægget "A view from Denmark" på "Sikkerhedspolitisk konferanse 2012: Sikkerhet i Nord – er vi forberedt" om det sikkerhedspolitiske miljø fra en dansk synsvinkel. Konferencen var arrangeret af Utenriksdepartementet. Disse udvalgte bidrag illustrerer, at CMS tillægger det vægt at deltage i den internationale diskussion om forsvars- og sikkerhedspolitik.

KONTRAKT MED FORSVARSMINISTERIET

Rammerne for CMS' arbejde udstikkes af en produktions- og ydelseskontrakt med Forsvarsministeriet, og kontrakten definerer en række projekter, som centret skal gennemføre. I 2012 var vi i gang med mere end 20 projekter. Emnerne for disse projekter er blevet fastlagt i samarbejde med ministeriet,

og de blev på det årlige møde i januar 2012 præsenteret forpartierne bag forsvarsforliget. Ved samme lejlighed stillede forligspartierne CMS tre opgaver. En opgave var at undersøge mulighederne for inddragelse af civilsamfundet i forsvarets opgaveløsning i Arktis, en anden opgave omhandlede smart defence og begrebets indflydelse på suverænitet og dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, og endelig skulle CMS udarbejde en forsvars- og sikkerhedspolitisk analyse, der opridser forskellige valgmuligheder for dansk forsvars- og sikkerhedspolitik på længere sigt. CMS er i den unikke situation, at centrets forskning er direkte efterspurgt. Hvor forskere ofte med rette kan spørge sig selv, hvem der mon læser deres publikationer, så ved vi, at nogen er interesseret i at blive klogere på de emner, vi undersøger. Det er lige så stort et ansvar, som det er en motivation. Derfor er det vigtigt for os at udføre vores arbejde i overensstemmelse med videnskabelige standarder. Vores projekter bliver gennemført efter vores projekthåndbog, der sikrer en ensartet høj forskningskvalitet. Projekthåndbogen lægger vægt på, at arbejdet skal baseres på konkrete undersøgelser af konkrete problemer, og at dette skal ske via inddragelse af eksterne interessenter. Vi ønsker ikke at være på "armslængde" med vores emne; vi vil forstå så meget som muligt og så vidt muligt være en del af de relevante processer. Et godt eksempel på dette er det notat om værnepligtens samfundsmæssige funktioner, som vi udarbejdede i 2012. Notatet var en kvantitativ analyse af den socioøkonomiske baggrund for de værnepligtige og dem, som melder sig frivilligt til værnepligtsuddannelsen. Nota-

tet indgik i arbejdet i Forsvarsministeriets udvalg om en reform af værnepligten – et udvalg, som Mikkel Vedby Rasmussen også deltog i. Centret sikrede med notatet et forskningsbaseret grundlag for at diskutere værnepligten med den første analyse af baggrunden for dem, som melder sig frivilligt. Undersøgelsen aflivede myten om, at frivillige i forsvaret har dårligere uddannelsesmæssig og social baggrund end befolkningen som helhed. Undersøgelsen gav således et faktisk grundlag at føre politik på – et grundlag, som Mikkel bidrog til at styrke i værnepligtsudvalgets arbejde. Men den politiske beslutning om at bevare værnepligten, som blev truffet i november 2012 i forbindelse med forsvarsforliget, var ikke noget, som CMS var involveret i, ligesom centret ikke deltog i debatten om værnepligt med normative holdninger. CMS bidrog til at skabe et oplyst grundlag for beslutningen, mens beslutningen var politikernes område. Vores opgave er at undersøge, understøtte og udvikle strategiske processer. Strategiske valg er det op til politikere, officerer og embedsmænd at træffe.

KLARE MÅL FOR 2012

CMS havde sat sig tre mål for 2012:

1. At skabe nye ideer for dansk forsvars- og sikkerhedspolitik
2. At udgive forskning på internationalt niveau om strategi og sikre flere forskningsmidler
3. At omsætte vores forskningsdagsorden til undervisning.

2012 var et år præget af diskussioner om fors-

varets fremtid. Anledningen var – for det første – den forestående tilbagetrækning fra Afghanistan, som rejste spørgsmålet om, hvad fremtiden ville bringe for dansk anvendelse af væbnet magt. Svaret på det spørgsmål blev formet af den anden anledning, nemlig at forsvarsforligspartierne diskuterede nedskæringer på forsvarsområdet. 2012 rummede således strategiske valg, og på CMS så vi det som vores opgave at beskrive disse valg og give en baggrund for at foretage dem. Forsvarsforligspartierne bad således CMS om at foretage en analyse af de sikkerhedspolitiske betingelser for det danske forsvar. Resultatet blev "En analyse af vilkår for dansk forsvarspolitik – strategiske valg 2012" eller den såkaldte "støvlereport", opkaldt efter billedet på rapportens forside. Den rapport var på mange måder en sammenfatning af CMS' arbejde på en lang række områder. Rapporten var den første af sin art siden de mere bredt funderede analyser af dansk sikkerhedspolitik fra Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg (SNU). Den slog fast, at Danmark stod over

for en række strategiske valg, som vi nu havde anledning til at træffe, men som vi samtidig havde politisk frirum til at træffe på forskellig vis. Derfor præsenterede rapporten en række forskellige modeller for, hvordan dansk forsvar kunne indrettes. Disse modeller var tænkt som en slags legoklodser for den politiske debat. Man kunne flytte rundt på dem og bygge det forsvar, som man foretrak ud fra sit politiske standpunkt. Men idet man havde de samme legoklodser, kunne man have en debat på trods af forskellige standpunkter. Dermed var rapporten et opgør med ideen om, at der kun er én militærfaglig sandhed og kun ét militær-

fagligt korrekt råd. "Støvler rapporten" blev præsenteret på Forsvarsministeriets forsvarspolitiske konference den 20. april 2012 med deltagelse af blandt andet politikere, forskere, repræsentanter for forsvaret og for Udenrigsministeriet samt forsvarsministeren. Efterfølgende blev modellerne den 18. september 2012 diskuteret på en høring på Christiansborg arrangeret af forsvarsudvalget.

Arktis er et andet område, som CMS har fokuseret på i 2012, og centret vil arbejde videre med i de kommende år. Arktis åbner en ny dagsorden i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, og denne dagsorden kræver en strategi, der løbende udvikler sig i takt med klimaforandringer og forandringer både i det grønlandske samfund og i det dansk-

grønlandske forhold. Dette gør Arktis til

en interessant strategisk problemstilling og derfor til et emne,

der er oplagt for CMS at

undersøge. Men samtidig

er det et emne, som ofte

er præget mere af holdninger end af fakta, og

derfor har vi set det

som vores opgave at prøve at afdække og

analysere en række

områder. I 2012 har

CMS udarbejdet to

rapporter om Arktis.

Først "Forsvaret i

Arktis: Suveræniteten,

samarbejde og

sikkerhed" og dernæst

"Samfundshåndhævelse

i Grønland – Forandring,

forsvar og frivillighed". Udover Arktis har CMS beskæftiget sig med emner som suverænitets og responsibility to protect i rapporterne "Suverænitetsbegrebet under kontinuerlig forandring: Suverænitets og det danske forsvar" og "To be, or not to be: Smart Defence, Sovereignty and Danish Defence Policy".

Vores andet mål for 2012 var at sikre flere udgivelser og flere forskningsmidler. CMS bærer stadig præg af at være et nyt forskningsmiljø på Københavns Universitet. En række publikationer blev udgivet i 2012, men flere blev færdiggjort til udgivelse i 2013. En komplet oversigt over udgivelser for 2012 findes i årsrapportens bilag.

Hvad forskningsmidler angik, færdiggjorde ph.d.-stipendiat Kristian Knus Larsen et projekt i samarbejde med Instituttet for Forsvarsstudier i Oslo, som havde et budget i 2011 og 2012 på 391.807 kr. Henrik Breitenbach modtog et stipendium på 100.000 euro fra Gerda Henkel Stiftung til at studere sikkerhedsstrategier i Europa for. Projektet tager udgangspunkt i en afdækning af de

erfaringer, vestlige lande har gjort gennem adaptionen af formelle sikkerhedsstrategier siden årtusindskiftet.

Henriks projekt om sikkerhedsstrategier er et godt eksempel på, hvordan innovation og traditionelle forskningsdagsord kan understøtte hinanden. Projektet om sikkerhedsstrategier blev påbegyndt på Dansk Institut for Militære Studier (forgængeren til CMS) allerede i 2008 med rapporten "Kompas og kontrakt". Denne rapport blev diskuteret i Folketinget og førte til udarbejdelsen af den årlige sikkerhedspolitiske redegørelse, som forelægges Folketinget. I vores arbejde med "Støvlerappen" arbejdede vi videre med ideerne om, hvordan strategi kan forankres i administrative og politiske processer. CMS har med Henrik i spidsen således oparbejdet en stor viden og kompetence på området, som med stipendiet fra Gerda Henkel Stiftung nu kan omsættes til forskningspublikationer.

Vores tredje mål for 2012 var at omsætte vores forskningsdagsorden til undervisning,

og CMS underviste i 2012 både på Institut for Statskundskab på Københavns Universitet og på Forsvarsakademiet. Blandt andet underviste Kristian Knus Larsen i efteråret 2012 kandidatstuderende på Institut for Statskundskab i udarbejdelse og anvendelse af performance-målinger indenfor det militære domæne. I efteråret 2012 underviste seniorforsker Gary Schaubph.d.-studerende på et kursus om civil-militære relationer. Herudover gennemførte CMS endnu en gang sin sommerskole om forsvars- og sikkerhedspolitik. Desuden deltog centret i udviklingsarbejde om nye uddannelser på området.

Københavns Universitet satser på innovation og på nye måder at udvikle universitetets processer og samarbejde med andre aktører på. Det gør CMS også. Centret har stort fokus på innovativ udvikling af sine arbejdsgange og processer og sin kontakt med omverdenen. Derfor deltog CMS sammen med Forsvarsmin-

isteriet på Københavns Universitets dialogmøde den 11. december 2012 om samarbejde med myndigheder og organisationer.

FORMIDLING

Tabellen herunder viser, at CMS i 2012 gennemsnitligt blev citeret 128 gange per måned i danske medier. Gennemsnittet dækker over, at en CMS-medarbejder i perioder kan være meget eksponeret i medierne. På CMS har vi stort fokus på hele tiden at udvikle vores formidlingsevner, og vi forsøger at hjælpe hinanden med, hvordan en problemstilling bedst formidles. Derfor er det en del af centrets kultur, at vi, inden vi lader os interviewe i medierne, diskuterer argumenter og spørgsmål igennem. Det skærper vores formidlingsevner og forbedrer vores medieoprædener.

Et vigtigt værktøj i centrets formidling er hjemmesiden, hvor centrets rapporter og arrangementer er tilgængelige.

Hits	jan.	feb.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	Gen 2012	
CMS (VIP'er)	300	190	115	82	167	64	19	23	139	215	98	128	128	1540

Tabellen herunder viser, hvor mange gange brugerne af CMS' hjemmeside har downloadet centrets rapporter i 2012.

Downloads	jan.	feb.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	Total
CMS rapporter	457	450	530	769	778	791	439	718	932	1230	1111	1120	9325

"Ordskyerne" på næste side viser henholdsvis, hvilke referencer der i 2012 oftest er benyttet i medierne i forbindelse med centret og hvilke emner vi har interesseret os for i 2012 i vores publikationer og til vores seminarer.

Det er fortsat vores mål at kvalificere og udvikle den politiske debat. Derfor er vi interesserede i at vide, hvad deltagerne i CMS' seminarer mener om seminarerne. Figuren herunder viser, hvad deltagerne på vores seminarer mener:

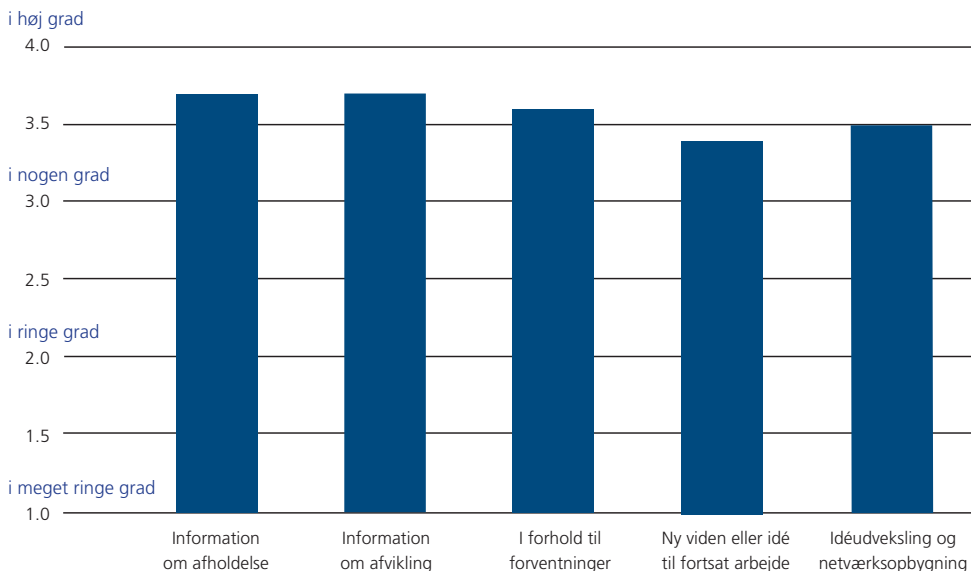
Det skal bemærkes, at den gennemsnitlige samlede vurdering af arrangementerne placerer sig imellem "i nogen grad" og "i høj grad", og vi er tilfredse med, at deltagerne på vores seminarer mener, at vores seminarer giver dem ny viden eller ideer, som de kan tage med sig hjem, og at de samtidig finder, at vores arrangementer giver dem mulighed for idéudveksling og netværksopbygning.

Den 1. september 2012 begyndte Mads Fuglede at arbejde på CMS som ph.d.-studerende. Mads er en værdifuld forøgelse af vores kompetencer – ikke mindst hvad angår

amerikansk politik. Det fik omverdenen at mærke, da Mads deltog i TV 2's dækning af det amerikanske valg i marts 2012.

Den 5. marts 2012 afholdt CMS og Forsvarsministeriet i fællesskab ideudviklingsworkshoppen "Policy Director for en dag" for en udvalgt skare af danske universitetsstuderende. I løbet af dagen fik de studerende mulighed for at møde eksperter og embedsmænd og arbejde konkret med ide- og policyudvikling inden for emner, der står højt på NATO's dagsorden – op til og efter NATO-topmødet i Chicago i maj 2012.

I juni 2012 var CMS atter til stede på Folkemødet på Bornholm, og vi afholdt tre arrangementer med deltagelse af politikere, forskere og andre interesserede. Arrangementerne handlede om Danmarks indsats i konfliktområder, dansk sikkerhedspolitik og forsvarrets materielanskaffelser.

Danish Atlantic Youth Seminar 2012

Breitenbauch

Dr. Lars B. Smilde

NETVÆRK

CMS er et sted, hvor man kan diskutere strategi med dem, der ved noget om strategiske problemstillinger og arbejder med dem til daglig. I 2012 har vi fortsat opretholdt vores fokus på at etablere og styrke vores netværk. Blandt andet assisterede CMS ved oprettelsen af Thinkchina.dk – et nyoprettet center, som fokuserer på at undersøge mulighederne for bredere dansk-kinesisk samarbejde om økonomi, vækst, energi, miljø m.v.

CMS har i 2012 fortsat indsatsen i de eksisterende netværk om blandt andet pirateri, samtænkning, NATO og Kina. Det er vores opfattelse, at netværkene er nødvendige og brugbare fora, hvori praktikere, forskere, erhvervsliv og andre interessenter kan mødes og videndele.

Blandt andet kunne CMS i efteråret præsentere oplæg med General-major Kevin Abraham fra det britiske forsvarsministerium, der holdt oplæg om den britiske hærs aktuelle reformerfaringer. Ved arrangementet deltog repræsentanter fra forsvaret, Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet. Dette er et godt eksempel på, hvordan CMS benytter sine netværk til at skabe videndeling mellem relevante interessenter, og hvordan centret

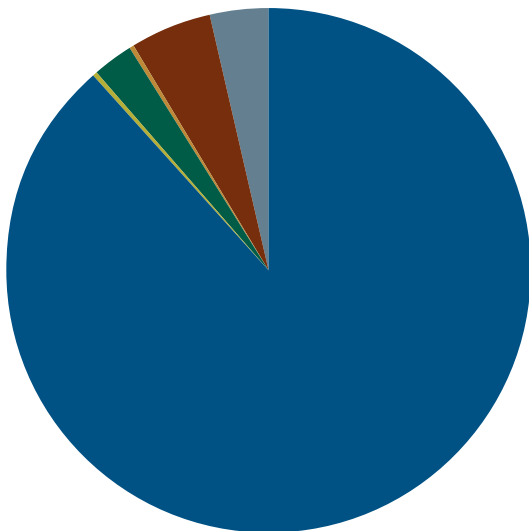
kan bidrage til, at de rigtige mennesker møder hinanden i uformelle sammenhænge.

Derudover arbejdede vi sammen med andre forskningsinstitutioner. B.la. med Atlantsammenslutningen og NATO i forbindelse med konferencen "After Chicago - Small State Strategy for Smart Defence" den 29. november 2012 og med Forsvarsakademiet i forbindelse med konferencen "Military Capacity Building: Risk-taking in Danish Development Aid?" den 12. december 2012.

I 2012 var flere af CMS' forskere på forskningsophold. Først i denne årsrapport har vi nævnt Josefine Kühnel Larsens ophold i Rwanda, og derudover var Henrik Ø. Breitenbauch i februar i Paris på forskningsophold. Kristian Søby Kristensen var i 2012 på forskningsophold ved University of Oxford som gæsteforsker ved "Changing Character of War Programme", hvor Kristian arbejdede på sin antologi om Danmark i krig, der udkommer i 2013. Endelig var også Mikkel Vedby Rasmussen i 2012 på forskningsophold i London på Goodenough College. 2012 var altså et år, hvor CMS yderligere udviklede sine netværk og gennem forskningsophold fik nye input til centrets videre arbejde.

SÅDAN BRUGER VI PENGENE

De to diagrammer viser, hvordan CMS' overordnede indtægter og løn- og driftsudgifter for 2012 fordeles.

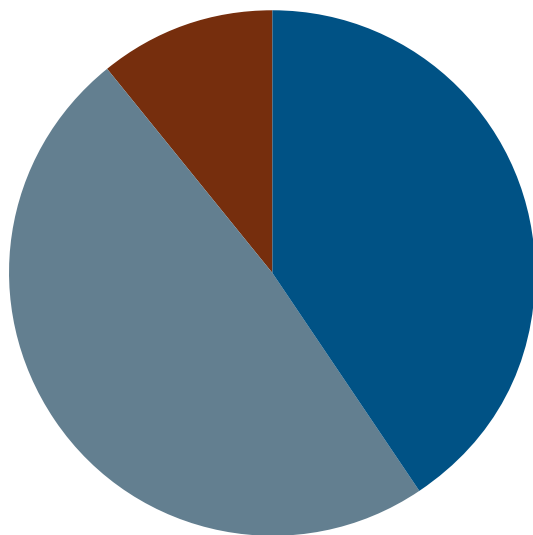

CMS, indtægter 2012

Bevilling fra Forsvarsministeriet: 9.000.000 kr.	■
Bevilling fra NATO Public Diplomacy Division til Smart Defense konference: 26.295 kr.	■
Bevilling fra Forsvarets højskole/Institut for forsvarsstudier, Norge for 2011-2012: 249.819 kr.	■
Bevilling fra TERMA til CMS sommerskole 2012: 15.000 kr.	■
Institut for Statskundskab - Finansiering til post.doc: 512.000 kr.	■
Institut for Statskundskab - Samfinansiering til ph.d.-stipendier: 358.357 kr.	■

Totale Indtægter: 10.161.471 kr.

Likviditet overført fra 2010 og 2011: 2.778.318

CMS, udgifter 2012

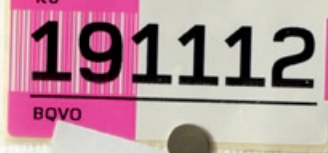
Lønudgifter: 4.461.830 kr.	■
Driftsudgifter: 5.348.507 kr.	■
Udgifter til andre bevillinger: 1.161.471 kr.	■

Totale Udgifter: 10.971.808 kr.

VI GLÆDER OS TIL 2013

2012 har været et ideudviklingsår, hvor en række udfordringer på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område skabte stor efterspørgsel efter centrets produkter. På et personaleseminar den 1.-2. november diskuterede vi, hvordan vi kan fortsætte med at udvikle ideer i den nye virkelighed, som det nye forsvarsforlig og den sikkerhedspolitiske udvikling i øvrigt har skabt. I den forbindelse er det et mål for os at skabe projekter, der kan bygge på hinanden og udvikles til at omfatte både forskning og forskningsbaseret myndighedsbetjening, som det har været tilfældet med Henriks projekt om nationale sikkerhedsstrategier.

I november 2012 besluttede partierne bag forsvarsforliget at forlænge aftalen med Københavns Universitet om CMS i uændret form og ligeledes forlænge centrets bevilling. Dette ser vi som en anerkendelse af den rolle, centret spiller, men vi betragter det også som et ansvar, som vi skal leve op til i de kommende år ved at undersøge, understøtte og udvikle strategiske processer og skabe grundlag for diskussion af fremtidens forsvars- og sikkerhedspolitiske udfordringer og muligheder.

Bilag

Liste over medarbejdere ansat ved CMS i perioden 1. jan. – 31. dec. 2012

Professor MSO Mikkel Vedby Rasmussen, ph.d.
Seniorforsker Henrik Ø. Breitenbauch, ph.d.
Seniorforsker Gary Schaub, ph.d.
Forsker Lars Bangert Struwe, ph.d.
Forsker Kristian Søby Kristensen, ph.d.
Major Esben Salling Larsen, Militæranalytiker
Major Rune Hoffmann, Militæranalytiker
Major Flemming Pradhan-Bach, Militæranalytiker, M.A.
Ph.d.-studerende Josefine Kühnel Larsen, MSc.
Ph.d.-studerende Kristian Knus Larsen, cand.scient.pol.
Ph.d.-studerende Mads Fuglede
Centeradministrator Anne Thomsen
Videnskabelig assistent Jacob Petersen, cand.scient.pol.

Konsulenter:

Jean Monnet-professor Bertel Heurlin
Lektor, centerleder for CIJ Anders Henriksen, ph.d.
Ph.d.-studerende Jon Rahbek-Clemmensen, cand.scient.pol.

Udvalgte seminarer og publikationer

En fuldstændig liste over seminarer og publikationer findes på centrets hjemmeside.

Åbne arrangementer (18)

Forsvaret: Udfordringer og løsninger

Foredrag ved forsvarsminister Nick Hækkerup.
10. januar 2012

NATO Policy Director for en dag

Open source-arrangement for 30 studerende i samarbejde med Forsvarsministeriet og Atlantsammenslutningen.
5. marts 2012

Globaliseringen af sikkerhedspolitik

Oplæg for Danske Bank ved Mikkell Vedby Rasmussen, CMS.
2. maj 2012

Folkemødet på Bornholm

Oplæg og debat om forsvars- og sikkerhedspolitik.
Deltagelse af repræsentanter fra forsvaret, politikere, det private erhvervsliv og forskere.
14-16.juni 2012

After Chicago - Small State Strategy for Smart Defence

Konference med udenlandske og danske oplægsholdere i samarbejde med Atlantsammenslutningen.
29. november 2012

Maritime Security Operations og dansk kapacitetsopbygning

Konferencen om de politiske og militære udfordringer i relation til Maritime Security Operations og kapacitetsopbygning.
Oplæg ved:
Kontreadmiral Finn Hansen, chef for Søværnets Operative Kommando.
Beatrice Heuserl, Professor, ph.d., University of Reading
Raul A. Pedrozo, Captain (Rtd.), ph.d., US Naval War College
Lars Bangert Struwe, forsker, ph.d., CMS.
Thomas Mandrup, Lektor, ph.d., Forsvarsakademiet
Felix Ebbestad, Kommandørkaptajn, Forsvarskommandoen
John Ærø Hansen, Orlogskaptajn, Søværnets Operative Kommando
3. december 2012

Workshopper (16)

Udfordringer og Muligheder for forsvaret

Eksperterworkshop som led i CMS' arbejde med "En analyse for dansk forsvarspolitik - strategiske valg 2012".

Deltagelse af forsvars- og sikkerhedspolitiske eksperter samt repræsentanter for forsvaret.
1. marts 2012

Studieudviklingsseminar med Forsvaret på Flyvestation Skalsstrup

Oplæg om CMS' suverænitetrapport ved Lars Bangert Struwe og Kristian Knus Larsen, CMS
13.-14. august 2012

After Afghanistan: Austerity, Allies and Opportunities for the Army

Oplæg af Generalmajor Kevin Abraham om Storbritanniens hærreform.
Deltagelse af repræsentanter fra forsvaret, Forsvarsministeriet samt forsvars- og sikkerhedspolitiske eksperter.
29. August

Forsvarets opgaver i Arktis og inddragelse af frivillige

Eksperterworkshop i København og Nuuk med deltagelse af repræsentanter fra forsvaret, politiet, Grønlands selvstyre, Forsvarsministeriet samt repræsentanter for civilsamfundet.
17. og 20. september 2012

NATO ACT · The World in 2030 and Beyond

The World in 2030 and Beyond Themes, Drivers and Challenges, Dolce, La Hulpe, Belgien.
Oplæg ved Henrik Ø. Breitenbauch, CMS, "Sociology vs. Technology".
24.-25. oktober 2012

Netværksarrangementer (15)

NATO op mod Chicago topmødet

(NATO-netværk)
23. februar 2012

Pirateri i Nigeria

(Pirat-netværk)
14. marts

China: rising power, strategic challenge

Seminar med Col. Thomas X. Hammes (USMC, ret.).

Dr. Everett Carl Dolman (Professor, School of Advanced Air and Space Studies, USAF).
Christopher Coker (Professor of International Relations at the London School of Economics, and Adjunct Prof Staff College, Oslo).
(Kina-netværk)
2. maj 2012

Undervisning og foredrag (56)

Fuglede, Mads.

Det amerikanske præsidentembede.

Kandidatfag ved institut for statskundskab,
Københavns Universitet.

September 2012-januar 2013.

Rasmussen, Vedby Mikkel;

Breitenbauch, Ø. Henrik.

Sommerskole i dansk forsvarspolitik og strategiske studier. CMS, Center for Sundhed og Samfund.

13-23. august 2012.

Kristiansen, Søby Kristian

Visiting Fellow.

Changing Character of War Programme

Oxford University.

Januar-juni 2012.

Rasmussen, Vedby Mikkel.

Undervisning ved NATO Defence College i Rom.

September 2012.

Bøger (inklusive bidrag til antologier) (7)

Svendsen, Adam. (2012)

Understanding the Globalization of Intelligence

Palgrave Macmillan

Svendsen, Adam. (2012)

The Professionalization of Intelligence Co-operation: Fashioning Method out of Mayhem

Palgrave Macmillan

Artikler (12)

Breitenbauch, H. Ø., & Giegerich, B. (2012)

A 'Smart' Opportunity: Industry Can Benefit From NATO Strategy

Defense News

Breitenbauch, H. Ø., & Schaub Jr, G. J. (2012)

Smart Defence in Military Education: A NATO Market for Staff Courses

Europe's World

Struwe, L. B. (2012)

Private Security Companies as a Counter-Measure

Studies in Conflict and Terrorism

35(7-8), 588.

CMS-produkter (12)

Rahbek-Clemmensen, J. , Larsen, E. S., & Rasmussen, M. V. (2012).

Forsvaret i Arktis:

Suverænitet, samarbejde og sikkerhed

29. januar 2012

Rasmussen, M. V., Hansen, K. M., & Breitenbauch, H. Ø. (2012).

Værnepligtens samfundsmæssige funktioner

22. juni 2012

Rasmussen, M. V., Struwe, L. B., Larsen, E. S., Larsen, K. K., Pradhan-Blach, F., & Breitenbauch, H. Ø. (2012).

En analyse af vilkår for dansk forsvarspolitik – strategiske valg 2012.

18. april 2012.

Dem indgår vi i netværk med

Afghanistan:

- Rejse m. Forsvarsministeren

Belgien:

- NATO Headquarters
- NATO Headquarters/ Allied Command Transformation (ACT)
- NATO Joint Analysis & Lessons Learned Centre (JALLC)

Canada:

Ottawa, ON

- Canadian Centre for Intelligence and Security
- Center for Security and Defence Studies
- Norman Paterson School of International Affairs

Danmark:

København:

- Syddansk Universitet
- Centre for International Law and Justice (CILJ), KU
- CBS
- Forsvarsministeriets EU- og NATO-kontor
- Hovedorganisationen for Personel af Reserven i Danmark (HPRD)
- Hærens Konstabel- og Koporalforening (HKKF)
- Forsvarsakademiet
- Forsvarskommandoen
- East African Security Network
- Atlantsammenslutningen
- Forsvarsministeriet

- Udenrigspolitisk Selskab
- Dansk Institut for Internationale Studier
- Det Kongelige Bibliotek
- Tøjhusmuseet
- Militært Tidsskrift
- Institut for Antropologi

Aarhus:

- Arctic Research Centre
- Aarhus Universitet
- SOK

Estland:

- Baltic Defence College, Riga

Finland:

- Atlantic Council of Finland
- Hanasaari - Swedish-Finnish Cultural Centre

Frankrig:

- Institut d'études politiques à Paris, Sciences Po

Grønland:

- Grønlands Universitet

Italien:

- NATO Defence College, Rom

Kina:

Beijing:

- Ministry of National Defence for the People's Republic of China
- Hainan:
- National Institute for South China Sea Studies

Shanghai:

- China Centre at Fudan University

Norge:

- Institutt for Forsvarsstudier
- Norske Udenrigsdepartement
- Norsk Udenrikspolitisk Institutt
- Norwegian Atlantic Committee
- Peace Research Institute Oslo (PRIO)

Rwanda:

- Rwandan Defence Force

Schweiz:

- Center for Security Studies, ETH Zurich

Slovakiet:

- Global Security Forum, Bratislava

Slovenien:

- University of Ljubljana

Spain:

- International Sociological Association, Madrid

Storbritannien:

London

- London School of Economics
- International Institute for Strategic Studies
- University of Oxford
- Royal United Services Institute
- University of Essex
- European Consortium for Political Research
- Risk Intelligence London

Andover

- Army Reform, British Army HQ

Birmingham

- University of Birmingham

Skotland

- University of Edinburgh

Sverige:

- Forsvarshögskolan
- Swedish Atlantic Council

Tyskland:

- Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin

USA:

Washington D.C

- Pentagon
- Hudson Institute
- Centre for American Progress
- Danske Ambassade i USA

New York

- Columbia University
- USAF Maxwell Air Force Base
- School of Advanced Air and Space Studies
- Air Force Research Institute

Tucson, AZ

- University of Arizona
- Foreign Policy Analysis
- International Studies Association

Detroit MA,

- Wayne State University
- Springfield, VA
- Defence News

Liste over illustrationer

Side 5: Københavns Universitets dialogmøde, d. 11. december 2012 om samarbejde med myndigheder og organisationer.

Fra venstre: Claus Høegh-Guldberg, *Forsvarsministeriet*, Mikkel Vedby Rasmussen, *Center For Militære Studier*

Side 6: Forsvarsministeriets forsvarspolitiske konference d. 20.april 2012

Side 7: KUs dialogmøde d. 11. december 2012.

Fra venstre: Mikkel Vedby Rasmussen, *Center For Militære Studier*, Claus Høegh-Guldberg, *Forsvarsministeriet*, Dekan Troels Østergaard Sørensen, *Københavns Universitet*

Center for Militære Studier

Københavns Universitet
Øster Farimagsgade 5, bygning 8
1353 København K.

cms@ifs.ku.dk
tlf: +45 35324088